

Franciszek Krček

O rzekomym wpływie Lipsiusa na Burskiego

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 1/1/4, 628

1902

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ezyi szczegółów z życia ludowego wziętych (jak Strykowski w prozie). Dzięki tym niespodziewanym rzeczom, które wzbudzają zajęcie, czyta się nawet dzisiaj »Flisa« dość łatwo.

Władysław Junkowski.

O rzekomym wpływie Lipsiusa na Burskiego.

Dr. W Hahn, podawszy brzmienie listu poety polskiego S. Szymonowicza, do filologa belgijskiego, J. Lipsiusa, z 1. sierpnia 1604.¹⁾, dołączył do niego objaśnienie, które tłumaczy błędnie niektóre myśli oryginału. Wydawca mianowicie wyczytał z listu, jakoby dzieło Burskiego p. n. *Dialectica Ciceronis* wydane w r. 1604. i przesłane z listem omawianym Lipsiusowi, »zdanie poety powstało pod wpływem Lipsiusa, on to bowiem dziełami swemi o filozofii stoickiej pobudził także Burskiego do pracy w tym samym kierunku«. Tymczasem Szymonowicz powiada (ww. 5—13.): »Napisałeś [roz. Lipsiusie] i wydałeś b. r. pewne książki, które wyjaśniają naukę stoicką; dwie jej części omówiłeś, — te, które dotyczą etyki i przyrody. Co tobie w Belgii twój duch opiekuńczy doradził, to samo przed kilku laty wielkiemu Zamojskiemu ten sam duch opiekuńczy podsunął, mianowicie poznanie sposobu, układu i główne punkty dyalektyki stoików i zebranie niemałej liczby jej »rudymetów« [tak czytam zam. »*rudereta*« w. 10.]; z jego też polecenia i według jego wskazówek krewniak mój, Adam Burski, prof. akad. zam., pomnożył je, ułożył i wydał. Oto dobry czyn dobrego ducha opiekuńczego!« A więc poeta powiada poprostu: tyś wydał teraz opracowanie dwu części filozofii stoickiej, a równocześnie Burski opracował i wydał trzecią, do której materiał zebrał jeszcze przed paru laty Zamojski. Ostatni zaś wykrzyk, pomyślany zupełnie klasycznie, znaczy po dzisiejszemu: jak to dobrze los (wypadek) zrządził! Gdzie tu mowa o wpływie Lipsiusa? Owszem, poeta podkreśla dziwny zbieg wypadków i niezależność Burskiego od Lipsiusa przez podanie tej okoliczności, że Zamojski zajmował się dyalektyką stoicką już przed kilku laty. Zresztą nieprawdopodobną wydaje mi się ta pobudka lipsiusowa: obie prace Lipsiusa i prace Burskiego wyszły w r. 1604., przed 1. sierpnia. Czy nie za mało było czasu dla Burskiego do poznania dzieł, wydanych w Antwerpii?

A więc zdanie wydawcy, przytoczone wyżej, jest mylnem. Książka Burskiego nie powstała ani pod wpływem Lipsiusa, ani za pobudką jego obu dzieł o filozofii stoickiej.

Franciszek Krček.

¹⁾ Obacz str. 138—41.